

Nr 67.

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen angående inköp för kronans räkning av vissa fastigheter m. m. vid Indalsälven; given Stockholms slott den 8 februari 1929.

Kungl. Maj:t vill härmed, under åberopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över kommunikationsärenden för denna dag, föreslå riksdagen att bifalla det förslag, om vars avlåtande till riksdagen föredragande departementschefen hemställt.

Under Hans Maj:ts
Min allernådigste Konungs och Herres frånvaro:

GUSTAF ADOLF.

Th. Borell.

Utdrag av protokollet över kommunikationsärenden, hållet inför Hans Kungl. Höghet Kronprinsen-Regenten i statsrådet å Stockholms slott den 8 februari 1929.

Närvarande:

Statsministern LINDMAN, ministern för utrikes ärendena TRYGGER, statsråden LÜBECK, WOHLIN, BESKOW, LUNDAVIK, BORELL, VON STEYERN, MALMBERG, LINDSKOG, BISSMARK, JOHANSSON.

Departementschefen, statsrådet Borell, anför:

Genom brev den 26 oktober 1917, den 26 mars 1918, den 28 mars och den 31 december 1919, den 6 maj 1921, den 26 maj 1922 och den 21 maj 1926 har Kungl. Maj:t godkänt vissa av vattenfallsstyrelsen ingångna avtal rörande förvärv av vattenrätt i Stadsforsen i Indalsälven (under Västeråsens och Bispgårdens byar) samt i dess uppdrämningsområde (under Böle samt Åsens och Oppåsens byar). Genom dessa köp har

Bihang till riksdagens protokoll 1929. 1 saml. 53 häft. (Nr 67.)

med säkerhet mer än hälften av den efter vattenmängd och naturlig fallhöjd beräknade vattenkraften i den ifrågavarande fallsträckan av Indalsälven kommit i kronans hand. Osäkerheten, huruvida vattenrätten är skiftad eller oskiftad genom byarna övergångna laga skiften, och ovissheten om den ersättning, som vid blivande utbyggnad skall utgå till andra rättsägare, göra det emellertid önskligt att för kronan förvärva så stor del av vattenkraften som möjligt, därest den kan överkommas för rimligt pris.

Med skrivelse den 16 januari 1929 har vattenfallsstyrelsen under anhållan om Kungl. Maj:ts godkännande överlämnat ett den 31 december 1928 dagtecknat avtal mellan styrelsen, å ena, samt Sunds aktiebolag, Stadsforsens aktiebolag och brukspatronen Kr. W. Lundeberg, å andra sidan, angående förvärf för kronans räkning av vissa i kontraktet närmare angivna fastigheter och rättigheter vid Indalsälven, i och ovan Stadsforsen i Fors socken av Jämtlands län.

Rörande innebörden av detta avtal har vattenfallsstyrelsen anfört bland annat följande:

Genom det köp, som nu erbjudes kronan, skulle kronan förvärva all den vänstra stranden i själva Stadsforsen tillkommande vattenrätt, som förut ej är i kronans ägo. Kronan äger tidigare obetydligt över hälften av denna rätt. Beträffande vänstra strandens vattenrätt tillkom ursprungligen en betydande anpart hemmanet 27/88 mantal Bispgården 1⁴. Genom försäljning till Sunds aktiebolag av ungefär halva hemmanet blev detta delat, men Sunds lott, som enligt avtalet skulle ägas som hemmansdel, lagfors som avsöndring, och till följd av bristande mantalssättning eller annan lantmäteriförrättning uppkom tvekan, huru den till hemmanet hörande andelen av Stadsforsen var mellan de nya lotterna fördelad. Saken blev sedermera ytterligare invecklad, då en senare ägare av den behållna delen av hemmanet, Ivar Lund, 1908 sålde denna del till kronan (domänstyrelsen), men vid försäljningen undantog hemmanets andel i Stadsforsen m. m. Tidigare försök från vattenfallsstyrelsens sida att förvärva den nu ifrågavarande vattenrättsandelen hava icke kunnat fullföljas på grund av ovissheten om omfattningen av den vattenrätt, som tillkom de olika intressenterna. Sedan emellertid Lund numera sålt sina rättigheter till Kr. W. Lundeberg och denne gemensamt med Sunds aktiebolag erbjudit kronan det samfällda vattenrättsinnehavet, kan saken på ett för kronan tillfredsställande sätt ordnas. I det bilagda kontraktet har sålunda Sunds aktiebolag förbundit sig att biträda kronans ansökan om lantmäteriförrättning å hemmanet Bispgården 1⁴ och Lundeberg har såsom Lunds rättsägare till kronan överlåtit den vattenrätt, som den senare undantagit vid försäljningen till kronan av 927/5632 mantal Bispgården nr 1, varå domänstyrelsen sedan 1908 äger lagfart.

I detta sammanhang må anmärkas, att Kr. W. Lundeberg, sedan han genom avtal den 24 maj 1923 med Ivar Lund förvärvat dennes andelar i Stadsforsen, men av Lundeberg gjord ansökan om lagfart å fångat avslagits, instämde domänstyrelsen med yrkande om återgång av köpet av år 1908. Denna rättgång, som för närvarande beror på högsta domstolens prövning, skall enligt kontraktet (§ 8) återkallas. Domänstyrelsen har till vattenfallsstyrelsen på förfrågan meddelat, att domänstyrelsen ej har något att häremot erinra.

Den övriga till vänstra stranden i Stadsforsen hörande vattenrätt, som ej är i kronans ägo, tillkommer de av Stadsforsens aktiebolag och Sunds aktiebolag nu försålda fastigheterna Bispgården 1⁴⁵, 1⁴⁷, 1⁴⁹ och 1⁵¹ samt Bispgården 1⁵⁴,

1⁵⁶ och 1⁵⁸. Dock gör sig även här en viss tvekan gällande, huruvida de Sunds aktiebolag tillhöriga, ursprungligen såsom hemmansdelar försålda, men såsom avsöndringar lagfarna fastigheterna Bispgården 1⁹ och 1¹² äga andel i vattenrätten i Stadsforsen. Till undvikande av framtida tvist har Sunds aktiebolag fördenskull försålt från dessa fastigheter avstyckade områden, till vilka skola läggas all den vatten- och fiskerätt, som tillkommer dessa fastigheter.

Genom ifrågavarande köp skulle vidare kronan, som tidigare äger den allra största delen av högra strandens vattenrätt i själva Stadsforsen, förvärva en tjugondel av den s. k. Västeråsens kvarnplan, belägen vid själva fallstupet, vilken andel tillkommer det av Stadsforsens aktiebolag försålda hemmanet Västeråsen 2⁵⁸. Det samtidigt av samma bolag försålda hemmanet Västeråsen 1¹⁴³ torde sakna vattenrätt, men äger däremot möjligen fiskerätt. Efter det nu ifrågasatta förvärvet skulle kronan äga hela högra strandens vattenrätt utom ytterligare en tjugondel av nämnda kvarnplan samt en mycket obetydlig fallhöjd, tillhörig ett enskilt bolag.

De övriga fastigheter, som i kontraktet omförmälas, avse uppdelningssträckan ovan Stadsforsen. I vissa fall är den till dessa fastigheter hörande vattenrätten skäligen obetydlig, i andra är den av tvistig natur och skulle vid Stadsforsens blivande bebyggande hava föranlett rättegång.

Ett ej obetydligt värde ligger även i den till samtliga fastigheter hörande rätten till fiske. Särskilt må bemärkas, att så gott som hela det till Byns by om fyra hemman hörande fisket ingår i köpet. De fasta laxfiskena i Stadsforsen äro av ålder uppdelade på samtliga ovan omförmälda byar. Att exakt angiva värdet på dessa fisken låter sig icke göra. Vid en blivande utbyggnad komma emellertid dessa fisken att skadas, och erfarenheten visar, att för dylika, välbelägna laxfisken i våra norrländska älvar fordras betydande ersättningsbelopp.

I köpet ingå slutligen två Stadsforsens aktiebolag tillhöriga kraftstationer med maskiner, ledningsnät och maskinistbostad. Vidkommande en av stationerna, nämligen den på Bispgårdens bys samfällighet uppförda, må särskilt anmärkas, att denna, som utnyttjar jämväl kronans vatten, anlades enligt av Svea hovrätt den 30 mars 1917 lämnat tillstånd, enligt vilket anläggningen i överensstämmelse med av domänstyrelsen i målet afgivet yttrande skulle få nyttjas i tolv år, men därefter borttagas, såvida tillståndet icke bleve förnyat. Jämlikt bestämmelsen i vattenlagen den 28 juni 1918 kap. II § 7 har emellertid anläggningens ägare möjlighet att även mot kronans bestridande få tillståndet förlängt, vilket för kronan vid ett blivande bebyggande av Stadsforsen skulle kunna medföra olägenhet.

Vattenfallsstyrelsen anför vidare, att köpeskillingen utgjorde 462,500 kronor, samt att kronan skulle åtaga sig att fullgöra leveranser av gratis-kraft om sammanlagt omkring 60 kilowatt till jordägare, som tidigare överlätit sin vattenrätt till säljarna. Dessa gratisleveranser kunde fullgöras medelst de anläggningar, kraftstationer och nät, vilka inginge i köpet.

Genom köpet överlämnades till vattenfallsstyrelsen distributionen av ström från kraftstationerna för belysning och andra ändamål inom Fors socken. Denna distribution lämnade en så stor inkomst, att den täckte kostnaderna för drift och underhåll av anläggningarna samt därutöver gäve ett mindre överskott.

Den kontanta köpeskillingen fördelade sig enligt vattenfallsstyrelsens uppgift på följande sätt:

Kraftstationer.....	22,500 kr.
Distributionsnät	32,500 »
Maskinistbostad	17,500 »
Vatten- och fiskerätt	390,000 »
	<hr/>
	Summa 462,500 kr.

Beträffande sättet för bestridande av dessa kostnadsbelopp ansåge vattenfallsstyrelsen, att de summor, som belöpte å distributionsnätet och maskinistbostaden, tillhopa 50,000 kronor, borde bestridas av anslaget för distributionsanläggningar, medan återstoden av köpesumman, 412,500 kronor, jämte lagfartskostnader m. m. skulle bestridas från anslaget till inköp av vattenfall och fastigheter, som utvisade en behållning av 1,005,181 kronor 48 öre, varav ett belopp av 800,381 kronor 48 öre då vore odisponerat.

Departements-
chefen.

Förhandlingar rörande de nu ifrågavarande förvärven hava pågått mellan parterna sedan flera år tillbaka och de avsedda köpen med därav följande medelsbehov hava bebådats såväl i Kungl. Maj:ts proposition, nr 243, till 1927 års riksdag angående försäljning av vissa kronan tillhöriga vattenfall i Lagan m. m. som i statsverkspropositionen till innevarande års riksdag (Utgifter för kapitalökning, p. 30).

Visserligen har staten redan nu i sin hand majoriteten i vattenkraften i Stadsforsen med tillhörande uppdämningsområde. Ett förvärv av de i föreliggande kontrakt avsedda fastigheter och vattenrättsandelar m. m. är emellertid av synnerligen stort värde, enär svårigheten vid ett framtida utbyggande av fallet för kronans räkning väsentligen minskas genom att den nu rådande osäkerheten med avseende å vissa rättsförhållanden elimineras och eventuella ersättningsanspråk av olika slag till avsevärda belopp bortfalla.

De överenskomna köpevillkoren synas godtagbara. Den i köpet ingående naturkraften belöper sig till omkring 6,800 hästkrafter 9-månaders effekt. Den å vatten- och fiskerätt belöpande andelen av köpeskillingen, 390,000 kronor, utgör, fördelad på hästkraftantalet, omkring 57 kronor 50 öre per hästkraft, vilket ungefär motsvarar det pris, som tidigare erlagts för inköpt vattenkraft i Stadsforsen.

Jag anser mig alltså böra tillstyrka, att det föreliggande köpekontraktet godkännes.

Jämlikt § 2 i kontraktet skall kronan tillträda de överlåtna fastigheterna och rättigheterna *den 1 mars 1929*. Dessförinnan bör sålunda godkännande av köpekontraktet föreligga. Då tiden, om än med knapphet, så medgiver, torde frågan böra underställas riksdagens prövning.

Vad beträffar sättet för köpeskillingens gäldande har vattenfallsstyrelsen föreslagit, att de kostnader, som belöpa å distributionsnätet och maskinistbostaden, skulle gäldas av anslaget för distributionsanläggningar m. m.

vid statens kraftverk, under det att återstoden av köpesumman jämte lagfartskostnader m. m. skulle utgå av anslaget till inköp av vattenfall och fastigheter m. m. Vattenfallsstyrelsens förslag i denna del torde, därest riksdagen icke härutinnan uttalar någon erinran, böra bifallas.

Under åberopande av vad sålunda anförts får jag hemställa, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen medgiva,

att ifrågavarande fastigheter m. m. vid Indalsälven i Fors socken av Jämtlands län må enligt i statsrådsprotokollet angivna grunder för kronans räkning förvärvas.

Till denna av statsrådets övriga ledamöter biträdda hemställan behagar Hans Kungl. Höghet Kronprinsen-Regenten lämna bifall samt förordnar, att proposition av den lydelse bilaga till detta protokoll utvisar skall avlätas till riksdagen.

Ur protokollet:

Nils Hellenius.

Bil.

Kontrakt.

Emellan Kungl. Vattenfallsstyrelsen å Kungl. Maj:ts och Kronans vägnar, här nedan kallad Styrelsen, å ena, samt Sunds Aktiebolag, Stadsforsens Aktiebolag och brukspatronen Kr. W. Lundeberg, här nedan benämnda respektive Sund, Stadsforsen och Lundeberg samt gemensamt kallade säljaren, är denna dag följande avtal träffat.

Säljaren överlåter och försäljer med full äganderätt till Styrelsen nedan angivna fastigheter, upplåter eller överlåter på Styrelsen nedan förtecknade servitutsrätter till dämning och fiske m. m. samt överlåter och försäljer till Styrelsen med full äganderätt nedan omförmälda elektriska kraftstationer med därtill hörande ledningsnät. Samtliga fastigheter ävensom kraftstationer och ledningsnät äro belägna inom Fors socken och Jämtlands län, och de upplåtna servitutsrättigheterna avse allenast fastigheter inom nyssnämnda socken och län.

I. Fastigheter.*A. Sund överlåter med äganderätt följande fastigheter.*

1)	$\frac{1}{192}$	mantal	Bispgården nr 1	med jordregisternummer	1^{56}
2)	$\frac{11}{2880}$	»	»	»	1^{58}
3)	$\frac{25}{8448}$	»	»	»	1^{54}
- 4) ett område utmed Indalsälven, avsett att avstyckas från fastigheten Bispgården nr 1, med jordregisternummer 1^{12} , som utgör en den 10 februari 1890 fastställd avsöndring från 1 tunnland Bispgården nr 1 (1^6) och vid mantalssättning den 21 oktober 1891 åsatts $\frac{193}{1920}$ mantal.

Det avstyckade området gränsar i norr till den Kronan tillhöriga fastigheten $\frac{5}{768}$ mantal Bispgården nr 1 (1^{42}) med 45 meter, räknat från Indalsälven till gränspunkten mellan 1^{42} och 1^{41} , i öster mot stamfastigheten med en gränslinje, dragen från sistnämnda punkt parallellt med Indalsälvens strand till gränsen mot kronohemmanet Bispgården nr 2, i söder mot sistnämnda hemman med 45 meter och i väster mot Indalsälven.

- 5) ett område, avsett att avstyckas från fastigheten Bispgården nr 1, med jordregisternummer 1^8 , som utgör en den 15 februari 1886 fastställd avsöndring från $52 \frac{4}{11}$ kappland Bispgården nr 1 (1^4) och vid förslag till mantalssättning av lantmätaren F. V. Jonsson (åberopat i lagfartsprotokollet den 11 februari 1890, § 23) åsatts $\frac{801}{5632}$ mantal.

Det avstyckade området utgöres av ett kvadratisk område i nordöstra hörnet av fastigheten vid dess gräns mot Byns by och gränsar i norr med 5 meter mot Byns by, i öster med 5 meter mot fastigheten Bispgården 1^9 , i söder och väster med 5 meter vardera mot stamfastigheten. Styrelsen medger, att det sålunda försälda området må för all framtid utan särskild ersättning nyttjas av Sund.

- 6) ett område, avsett att avstyckas från en från $11 \frac{7}{11}$ kappland Bispgården nr 1 (1^5) avsöndrad lägenhet med jordregisternummer 1^9 , som vid ägostyckning ansetts utgöra $\frac{147}{5632}$ mantal.

Det avstyckade området utgöres av ett kvadratisk område i nordvästra hörnet av fastigheten och gränsar i norr med 5 meter mot Byns by, i öster och söder med 5 meter vardera mot stamfastigheten och i väster med 5 meter mot fastigheten Bispgården 1^8 . Styrelsen medgi-

ver, att det sålunda försålda området må för all framtid utan särskild ersättning nyttjas av Sund.

- 7) ett område utmed Indalsälven, avsett att avstyckas från fastigheten ¹⁹/₁₃₄₄ mantal Oppåsen nr 1, med jordregisternummer 1²⁹.

Det avstyckade området utgöres av ett tio meter brett markområde utmed älven från gränsen i norr mot Kronan tillhöriga ¹/₈₄₀ mantal Oppåsen (1⁹⁵) till gränsen i söder mot en samfällid vältplats, som avsatts vid en år 1901 fastställd hemmansklyvning å $\frac{1}{2}$ tunnland Oppåsen (1⁴).

Med de under nr:is 4—7 försålda markområdena följa strand, grund, flodbotten, uppgrundningar, holmar, vatten, vattenfall, fiske och fiskebyggnader i Indalsälven, så skiftat som oskiftat, som tillkommer stamfastigheterna, ävensom beträffande de under nr:is 4—6 omförmålda fastigheterna all andel i den samfällighet, som vid ett den 6 december 1843 fastställt laga skifte å hemskogen och Oxböletrakten under Bispgårdens by avsatts med figurnummer 253.

Sund förbehåller sig och blivande ägare av stamfastigheterna att över de försålda, vid Indalsälven belägna fastigheterna äga fritt tillträde till älven samt att vid densamma hava nödiga båtplatser och upplagsplatser för virke, allt i den mån det icke blir hinderligt för Styrelsen vid utnyttjande av vattenkraften i älven eller försvårar fullgörande av de villkor, som kunna komma att fästas vid tillstånd till utförande av vattenkraftanläggning. Sund förbehåller sig därjämte att inom tre år efter tillträdesdagen få avverka på de försålda områdena växande skog intill 5 engelska tum vid brösthöjd.

Sund förbinder sig att, därest Styrelsen skulle vidtaga åtgärder för mantalssättning eller annan lämplig lantmäteriförrättning beträffande hemmanet Bispgården 1⁴ och den av Sund ägda avsöndringen därifrån med jordregisternummer 1⁸ (se ovan under mom. 5), i syfte att tilldela sistnämnda avsöndring behörigt mantal (⁸⁰¹/₆₅₃₂), skriftligen biträda Kronans ansökan eller på annat lämpligt sätt understödja densamma.

B. Stadsforsen överlåter följande fastigheter.

- 8) ⁹/₆₄₀ mantal Bispgården nr 1 (1⁴⁵), köpt från Elias Andersson,
 9) ⁷/₁₄₀₈ » » » » (1⁴⁷), » » Paul Christiansson,
 10) ³/₁₄₀₈ » » » » (1⁴⁹), » » E. O. Edholm,
 11) ¹/₁₂₈ » » » » (1⁵¹), » » D. A. Edholms stärbhus,
 12) ¹/₅₆₀ » Västeråsen » » (1¹⁴³), » » Sunds aktiebolag,
 13) ³/₁₃₄₄ » » » 2 (2⁵⁸), » » » »
 14) ¹/₃₉₂ » Åsen » 1 (1³⁴), » » Nikolaus Jonsson,
 15) ¹/₃₃₆ » » » » (1³⁶), » » » »
 16) lägenheten Oppåsen 1¹⁰⁵, avsöndrad från den från $\frac{1}{2}$ tunnland Oppåsen (1²) avsöndrade lägenheten Annero (1⁴¹) samt följande tre för Stadsforsens elektricitetsverk vid Annedal inköpta fastigheter,
 17) lägenheten Byfors kvarn med jordregisternummer 4⁶, avsöndrad från $\frac{1}{4}$ tunnland Byn nr 4 (4⁴) och sedermera vid ägostyckning å 4⁴ påförd ¹/₁₉₂₀₀ mantal skatt,
 18) lägenheten Annefors nr 1 med jordregisternummer 4⁹, avsöndrad från ²⁰/₄₈₀₀ mantal Byn nr 4 (4⁷),
 19) en från ⁴/₁₉₂₀ mantal Byn nr 3 (3¹⁷) avsöndrad lägenhet med jordregisternummer Byn 3³².

C. Lundeberg överlåter följande rättighet.

Lundeberg överlåter till Kronan den på hemmanet ⁹²⁷/₅₆₃₂ mantal Bispgården nr 1 belöpande andelen i byns samfällighet vid Stadsforsen i Indalsälven jämte därtill hörande vatten- och fiskerätt, vilken andel Ivar Lund vid försäljning den 31 augusti 1908 av förenämnda hemman till Kungl. Maj:t och Kronan undantagit och sedermera enligt bilagda köpebrev överlåtit å Lundeberg (Bil. A)¹⁾.

II. Servitutsrättigheter.

A. Sund.

Sund förpliktar sig och blivande ägare till nedan angivna tjänande fastigheter att för all framtid tåla, att Styrelsen såsom ägare av den vid laga skifte inom Bispgårdens by avsatta samfällighet vid Stadsforsen med figurnummer 253 må utan annan ersättning än för skada å mark, hus och dylik egendom, på sätt Styrelsen finner lämpligt, råda över all den Sunds förenämnda fastigheter tillkommande strand, grund, flodbotten, uppgrundningar, holmar, vatten, vattenfall, fiske och fiskebyggnader i Indalsälven, så skiftet som oskiftat, genom anläggande av damm över älven, uppdämning av vatten, bortledande av vatten, rensningar, grävningar och sprängningar i älven m. m.

De tjänande fastigheterna äro följande

- 1) $\frac{9}{224}$ mantal Västeråsen nr 2 (reg.-nr 2¹⁷),
- 2) » » » » (» 2¹⁹),
- 3) $\frac{1}{20}$ » Byn » 1 (» 1⁸),
- 4) en från $1\frac{1}{4}$ tunnland Byn nr 1 avsöndrad lägenhet (reg.-nr 1¹⁰), sedermera åsatt $\frac{5}{48}$ mantal,
- 5) $\frac{13}{576}$ mantal Byn nr 1 (reg.-nr 1¹⁴),
- 6) $\frac{107}{576}$ » » » » (» 1¹⁵),
- 7) $\frac{1}{48}$ » » » » (» 1³²),
- 8) $\frac{7}{48}$ » » » » (» 1³³),
- 9) $\frac{1}{48}$ » » » 2 (» 2⁶),
- 10) $\frac{9}{48}$ » » » » (» 2⁷),
- 11) en från $\frac{1}{4}$ tunnland Byn nr 4 avsöndrad lägenhet (reg.-nr 4⁵), sedermera åsatt $\frac{531}{19200}$ mantal,
- 12) $\frac{13}{576}$ mantal Byn nr 4 (reg.-nr 4¹⁰),
- 13) $\frac{131}{576}$ » » » » (» 4¹¹),
- 14) $\frac{1}{48}$ » » » » (» 4¹²),
- 15) $\frac{9}{48}$ » » » » (» 4¹³),
- 16) $\frac{5}{192}$ » » » 5 (» 5⁶),
- 17) $\frac{43}{192}$ » » » » (» 5⁷),
- 18) $\frac{17}{576}$ » » » » (» 5⁸),
- 19) $\frac{127}{576}$ » » » » (» 5⁹),
- 20) $\frac{1}{32}$ » Oppåsen nr 1 (reg.-nr 1⁴⁰),

Sund förpliktar vidare sig och blivande ägare av de ovan under nris 3—19 upptagna fastigheterna att för all framtid tåla, att Styrelsen och blivande ägare av de under nris 16—18 av Stadsforsen överlåtna fastigheterna må utan annan ersättning än för skada å mark, hus och dylik egendom, på sätt Styrelsen finner lämpligt, råda över all den Sunds nämnda fastigheter tillkommande rätt till vatten, vattenkraft och flodbotten i Gerån, i den mån

¹⁾ Här utesluten.

dessa kunna tagas i anspråk för kraftverksanläggningar å angivna härskande fastigheter.

Sund förpliktar slutligen sig och blivande ägare av hemmanen $\frac{1}{64}$ mantal Byn nr 3 (3²¹) och $\frac{5}{288}$ mantal Byn nr 3 (3²⁶) att för all framtid tåla, att Styrelsen såsom ägare av den vid laga skifte inom Bispgårdens by avsatta samfällighet vid Bispgården med figurnummer 253 må utan ersättning råda över den nämnda fastigheter tillkommande rätt till fiske i Stadsforsen.

Samtliga förestående rättigheter utgöra besvär och last, som till förmån för Styrelsens för varje fall angivna fastigheter skola för all framtid såsom servitut vila å Sunds nämnda fastigheter, och må till säkerhet för beståndet av detta servitut inteckning utan Sunds vidare hörande uti dem meddelas.

Intill dess Styrelsen för kraftverksändamål önskar disponera över fiskena, må dessa utan ersättning nyttjas av Sund. Styrelsen förbinder sig och att respektera nu gällande arrendekontrakt på fisken.

B. Stadsforsen.

Stadsforsen har såsom ägare till vissa här ovan på Styrelsen överlätna fastigheter inom Bispgårdens by förvärvat servitutsrätt till fiske och dämning m. m. rörande vissa fastigheter i Byns, Oppåsens och Västeråsens byar. Styrelsen blir genom förvärv av Stadsforsens fastigheter dess rättsinnehavare. Stadsforsen förpliktar sig dock, därest Styrelsen så påfordrar, att å Styrelsen transportera vart och ett av de särskilda servitutsavtalen, vilka redan äro behörigen intecknade. Genom avtalen hava servitut lagts å följande fastigheter:

21)	$\frac{175}{50400}$	mantal	Västeråsen nr 1	(reg. nr av 1 ⁵⁸),	förvärvad från Elis V. Thuresson,
22)	»	»	»	» » (reg. nr av 1 ⁵⁸),	förvärvad från Elis V. Thuresson,
23)	$\frac{5}{48}$	»	Byn nr 1	(reg. nr 1 ⁹)	} förvärvade från Skönviksaktiebolag,
24)	$\frac{5}{192}$	»	» » 2	(» 2 ⁴)	
25)	$\frac{33}{192}$	»	» » »	(» 2 ⁵)	
26)	$\frac{1}{60}$	»	» » 1	(» 1 ¹¹),	förvärvad från Emil Esbjörnsson,
27)	$\frac{1}{120}$	»	» » »	(» 1 ¹²),	» » Erik Esbjörnsson,
28)	»	»	» » »	(» 1 ¹³),	» » Jonas E. Esbjörnsson,
29)	$\frac{4}{1920}$	»	» » 3	(» 3 ¹⁷)	} förvärvade från J. O. Hellbom,
30)	$\frac{23}{1920}$	»	» » »	(» 3 ¹⁸)	
31)	$\frac{33}{1920}$	»	» » »	(» 3 ¹²)	
32)	$\frac{20}{4800}$	»	» » 4	(» 4 ⁷),	förvärvad från Ernst Persson,
33)	$\frac{1}{240}$	»	Oppåsen nr 1	(reg. nr 1 ⁴⁶)	} förvärvade från W. Berglind.
34)	$\frac{1}{168}$	»	» » »	(» 1 ⁴⁷)	

III. Kraftstationer och ledningsnät.

Stadsforsen överläter och försäljer:

a) en å Bispgårdens bys samfällighet uppförd elektrisk kraftstation om cirka 200 hästkrafter;

b) en å Byfors kvarnanläggning och lägenheten Annefors i Gerån uppförd elektrisk kraftstation om cirka 50 hästkrafter;

c) en å Bispgårdens samfällighet uppförd maskinistbostad, innehållande två lägenheter om vardera två rum och kök;

d) hela det till de båda här ovan nämnda kraftstationerna hörande distributionsnätet, sträckande sig från Stadsforsen upp till Österede och Fång-

sjöbacken, häri ingående transformatorstationer, vilka dock stå på ofri grund (såväl stolptransformatorer som den vid Fors kyrka stående transformatorstationen);

e) befintliga förrådsskjul.

Krafstationerna överlätas i befintligt skick med däri installerat maskineri och instrumentering samt allt, som nu hör till desamma. Med ledningsnätet, som likaledes överlätes i befintligt skick, följa samtliga å detsamma använda, Stadsforsen tillhöriga transformatorer.

Följande villkor äro stadgade:

§ 1.

Köpeskillingen utgör fyrahundrasextiotvåtusenfemhundra (462,500) kronor. Styrelsen förpliktar sig härjämte att från och med tillträdesdagen dels övertaga och svara för behöriga fullgörandet av de nedannämnda gratisleveranser av elektrisk kraft, som enligt säljarens köpe- och servitutsavtal åvilar denne, dels att till Sund, så länge Styrelsen eller dess rättsinnehavare föfoga över vattenkraften i Stadsforsen å de fyra platser, där för närvarande leverans till Sund från Stadsforsen äger rum eller ock å plats inom det byggda området av Byns by, som före leveransens början av Sund anvisas, fritt leverera ett effektbelopp av femton (15) kilowatt med samma strömart och spänning som å ledningsnätet i övrigt.

Leveransen till Sund skall fullgöras dygnet och året runt. Skulle Styrelsen till följd av force majeure såsom strejk, lockout, krig, uppror, eldsvåda, olyckshändelse, iskravning eller till följd av andra händelser, till vilka styrelsen ej varit vållande, bliva urståndsatt att tillhandahålla Sund elektrisk energi, upphör Styrelsens åtagande för den tid, under vilken avbrottet varar.

De ovan nämnda gratisleveranserna äro angivna i bilagda förteckning (Bil. B)¹⁾.

§ 2.

Tillträdet till här överlätna fastigheter och rättigheter sker den 1 mars 1929.

§ 3.

Mom. 1. Säljaren förpliktar sig att å tillträdesdagen till Styrelsen överlämna:

a) erforderliga åtkomsthandlingar ävensom säljaren tillhörande kartor och lantmäterihandlingar beträffande med äganderätt överläten fast egendom ävensom beträffande den av Lundeberg överlätna rättigheten det mellan Lundeberg och Lund ingångna avtal, vederbörligen transporterat å styrelsen i den omfattning, I C här ovan angiver;

b) behöriga bevis om meddelande av inteckningar till säkerhet för de servitut, som blivit till Styrelsen överlätna av Stadsforsen eller medgivna av Sund;

c) behöriga gravationsbevis, utvisande dels att de till Styrelsen försålda fastigheterna icke besväras av inteckningar för fordran eller till säkerhet för rättighet, som kan vara hinderlig för utnyttjande av den med respektive fastighet förenade vattenkraften, dels ock servitutsinteckningarnas läge i för-månsrättshänseende, skolande därvid de av Sund medgivna servitutsinteckningarna gälla i de tjänande fastigheterna framför alla inteckningar för fordran eller rättighet av nyss angiven natur;

¹⁾ Här utesluten.

d) behörigt gravationsbevis, utvisande att den Styrelsen tillhöriga fastigheten $\frac{1}{980}$ mantal Oppåsen (1⁹⁹) icke besväräs av inteckningar på grund av skuldebrev, utfärdade av Sund.

Mom 2. Säljaren garanterar, att de kontanta köpeskillingar, som Stadsforsen åtagit sig betala, blivit guldna.

§ 4.

Styrelsen förpliktar sig att mot erhållande av de i § 3 omnämnda handlingar å tillträdesdagen gälda köpeskillingen genom insättande av beloppet för säljarens räkning hos Uplands Enskilda Bank. Skulle köpeskillingens gäldande fördröjas av omständigheter, beroende av åtgärder från köparens sida, skall Styrelsen gälda ränta å köpeskillingen efter fem procent om året från tillträdesdagen till dess betalning sker.

Kan säljaren icke på ovan angivet sätt visa, att de försälda fastigheterna äro fria från hindrande inteckningar och att servitutsinteckningar med i § 3 angiven förmänsrätt blivit fastställda, äger Styrelsen att, till dess rättelse skett, innehålla mot hindret svarande del av köpeskillingen.

Säljaren äger dock påfordra köpeskillingens gäldande, därest han i sådant fall företer förbindelse av Uplands Enskilda Bank eller annan svensk bank, som av Styrelsen godtages, att, därest ifrågavarande inteckningar icke skulle vara på ovan angivet sätt dödade eller postponerade inom två år från den dag avtalet blivit av Kungl. Maj:t godkänt, banken garanterar köpeskillingens återbetalande i en mot hindret svarande omfattning, intill dess dödningen eller postponeringen skett.

§ 5.

De av Styrelsen såsom Stadsforsens rättsinnehavare förvärvade servitutsrättigheterna överlåtas med rättigheter och skyldigheter enligt de upprättade avtalen. Något innehållande av viss del av köpeskillingen skall därför icke beträffande dessa avtal förekomma.

§ 6.

Alla kostnader för erforderliga lantmåteriförrättningar, för lagfart å genom detta kontrakt förvärvade fastigheter samt för vinnande av inteckning bekostas av Styrelsen ensam. Säljaren förpliktar sig att tillhandahålla erforderliga åtkomsthandlingar.

§ 7.

Alla skatter och onera, som belöpa å tiden före den 1 januari 1929, gäldas av säljaren och för tiden därefter av Styrelsen. Äro icke samtliga fastigheter särskilt taxerade, inträder Styrelsens skyldighet att betala förenämnda avgifter först i den mån, särskild taxering verkställts.

§ 8.

Lundeberg och Styrelsen förplikta sig gent emot varandra att omedelbart, sedan detta avtal blivit definitivt gällande, gemensamt återkalla och nedlägga en av Lundeberg mot Kungl. Maj:t och Kronan anhängiggjord rättegång om återgång av Kronans förvärv av $\frac{927}{5632}$ mantal Bispgården nr 1, och skall härvid iakttagas, att vardera parten skall svara för sina rättegångskostnader.

§ 9.

Stadsforsen, som för närvarande distribuerar elektrisk ström från sina ovannämnda kraftstationer, skall utan hinder av detta kontrakt intill den i § 2 angivna tillträdesdagen äga bedriva sin distributionsrörelse i huvudsakligen samma omfattning som hittills ävensom uppbära all inkomst därav, som belöper på samma tid. Dock må ej utan Styrelsens medgivande nya avtal om energileverans ingås för längre tid än fem år eller på andra villkor än hittills av Stadsforsen betingats. Sedan Kungl. Maj:t godkänt detta kontrakt, förpliktar Stadsforsen sig att icke ingå några nya avtal om leverans av elektrisk energi utan Styrelsens medgivande.

Styrelsen är pliktig att från och med nyssnämnda tillträdesdag svara för såväl behöriga fullgörandet av Stadsforsens överenskommelser om strömlleverans som ock vidkännas samtliga därav föranledda drift- och andra kostnader. Dessa överenskommelser finnas förtecknade i en vid detta kontrakt fogad bilaga (Bil. C)¹⁾.

§ 10.

Stadsforsen förpliktar sig att intill tillträdesdagen väl vårda genom detta avtal på Styrelsen överlåten egendom samt att, i vad angår byggnader, maskiner och transformatorer, hava dem behörigen brand- respektive maskinförsäkrade.

Inträffar å de försålda byggnaderna, maskinerna eller transformatorerna skada genom brand eller explosion före tillträdesdagen, skall köpeskillingen, så framt ej Stadsforsen före tillträdesdagen återställt det skadade eller förstörda, minskas med värdet därav.

§ 11.

Styrelsen förpliktar sig att från och med tillträdesdagen bereda anställning för följande tre man av Stadsforsens hittillsvarande personal, nämligen Per Olof Wassberg, Ruben Wassberg och Erik Johansson. Personalen skall hos Styrelsen äga åtnjuta minst lika goda lönevillkor som hos Stadsforsen. I övrigt skola för denna personal gälla samma anställningsvillkor som beträffande Styrelsens motsvarande personal.

§ 12.

Skulle meningsskiljaktigheter uppstå mellan Styrelsen och säljaren angående tolkningen eller tillämpningen av detta kontrakt, skall saken hänskjutas till opartisk, sakkunnig tremannanämnd eller institution, om vilken kontrahenterna enas, eller som, om detta ej inom två månader efter påkallandet av dylik skiljedom skett, utses av länsstyrelsen i Jämtlands län. Såväl Styrelsen som säljaren äger påkalla dylik skiljedom. Domen skall vara meddelad inom sex månader, efter det nämnden eller institutionen utsetts, vid äventyr att kontrahent eljest är oförhindrad att instämma tvisten till domstol. Kostnaden för skiljeförfarandet skall gäldas till hälften av vardera kontrahenten. Skulle kontrahent icke åtnöjas med det avgörande, som träffas av sålunda utsedd sakkunnig nämnd eller institution, är han berättigad att inom en månad, efter han därav erhållit del, draga frågan under prövning av domstol, som i detta fall skall vara Stockholms rådhusrätt, genom delgivning av stämning å den eller dem av kontrahenterna, saken angår. Har ingendera kontrahenten inom nämnda tid instämt saken till domstol, är det beslut, som meddelats av nyssnämnda tremannanämnd eller institution, ovillkorligen bindande för kontrahenterna.

¹⁾ Här utesluten.

§ 13.

Detta kontrakt är ingånget under förutsättning av Kungl. Maj:ts godkännande sist tre månader efter detta avtals undertecknande. Erhålles icke dylikt godkännande, är kontraktet till alla delar förfallet, och må varken Styrelsen eller säljaren grunda några som helst anspråk eller rättigheter på detsamma.

Av detta kontrakt hava två lika lydande exemplar upprättats och utväx-
lats.

Stockholm den 31 december 1928.

SUNDS AKTIEBOLAG
och Kr. W. Lundeberg
gn Albert Vallin
enl. fullmakter.

STADSFORSENS AKTIEBOLAG

Albert Vallin.

Bevittnas:

Olof Håkansson.

John Hjern.

KUNGL. VATTENFALLSSTYRELSEN

G. MALM.

W. BORGQVIST.

FR. MALM.

Olof Håkansson.